

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Юри Тодоров Тодоров, Исторически факултет на
Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, кат. Архивистика и
методика на обучението по история, член на научното жури,
назначено със заповед на Ректора
РД 38-46/24.1.2025 г.

относно дисертационния труд на тема:

Формиране и съхранение на документалния ресурс на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

за присъждане на ОНС „доктор“, професионално направление
2.2. История и археология – Документалистика, архивистика,
палеография (Архивистика)

на Илонка Стоянова Петрова, докторант на самостоятелна подготовка
в катедра Архивистика и методика на обучението по история на
Историческия факултет на Софийския университет „Св. Кл.
Охридски“,
научен ръководител: проф. д-р Анна Костадинова Кочанкова

Дисертационният труд на Илонка Петрова изучава съвременната специфика на университетските архиви. Темата за университетските архиви е актуална и се преследва в редица научни изследвания у нас и по света. Авторката прави анализ на данните за редица университетски архиви в Европа, проследявайки дейността на Секцията за архивите на университетите към Международния съвет на архивите и на Секцията за архиви на колежи и университети към Обществото на американските архивисти.

Обръща се внимание на условията за работа с документи от времето на отсъствие на специализирано архивно законодателство у нас

в периода до създаването на Държавния архивен фонд и след това – на практиките за формиране и съхраняване на архивния фонд на Софийския университет в периода след архивната реформа в България в началото на 50-те г. на XX в. и създаването на централизирана архивна система. Намерението е да се представи организацията на делопроизводството, работата с документи, включително съхранението на документи в една немалка хронологична рамка от 1888 г. до 1951 г., след 1951 г. до създаването на архив в Софийския университет през 1998 г., като и времето на съществуването на архива от 1998 г. до настоящия момент.

Темата на дисертацията е актуална и полезна, тъй като се ориентира към непроучената история на формирането на документалните ресурси на Софийския университет, неговата институционална памет. Заради високата степен на унификация на документалните масиви в българските университети, интересно е установяването на сходство в тяхното управление и административно устройство, актуален въпрос, който авторката има за цел да разработи.

Представеният дисертационен труд има уравновесена структура и достатъчно обемни части: увод, четири глави, заключение, приложения и библиография. Липсва списък на използваните съкращения, който би бил полезен заради тяхното изобилие. Дисертационният труд се възползва изцяло от архивните фондове на Софийския университет в държавния архив, както и от съхраняваните в университетския архив документи, включени са служебни документи и методически пособия за организацията на работа в архива. В първата глава „Университетските архиви – модели и практики“ са представени данни за архивите на значими университетски центрове в Европа и САЩ. Кандидатката представя също така дейността на Секцията за

архиви на университети и изследователски институти към Международния съвет на архивите. Ценни в това представяне са дадените примери за стандартизация на работата в университетските архиви, разработени от Секцията за архивите на колежи и университети към Дружеството на американските архивисти. Петрова доказва, че университетските архиви са полезни за администрацията, но те представляват също така поле за работа на учени и студенти, изпълняват едновременно функциите на административен, исторически и научен архив. Във втора глава са представени последователно регламентите и дейностите на Софийския университет за съхраняване, използване и унищожаване на документи до създаването на централизирана архивна мрежа в страната. Третата глава „СУ ‘Св. Климент Охридски’ - източник за попълване на ДАФ“ обхваща времето от началото на 50-те г. на XX в. до създаването на Архива на Софийския университет през 1998 г. Съвременната дейност и функции на Университетския архив от създаването му през 1998 г. до настоящия момент са представени в четвърта глава на научния труд. Авторката доказва, че в тази фаза на развитието на архива се разработват нови методи в организацията на архивната работа, представени са подходите за организация и формиране на исторически архив на Софийския университет. Разгледана е също така и концепция за развитие с акцент върху перспективите на работа на университетския архив. Несъмнено, документирането на историята и присъствието на Софийския университет в съвременното образователно, научно и културно пространство водят началото си в резултат на тази дейност, където кандидатката има активен принос.

В заключение, дисертацията на И. Петрова изтъква и доказва в оригинално съчинение мястото на университетските архиви в България

като орган за популяризиране на дейността на университетите пред обществото, като научно и образователно средище в голям мащаб. Представени са нормативно-методически пособия, изготвени в университетския архив на Софийския университет и съобразени с дейността на университетите в структурната им цялост, които могат да бъдат полезни за работата на други архиви на висши училища в страната.

Оценката за дисертантката според минималните национални изисквания и задължителните критерии на СУ „Св. Климент Охридски“ може да бъде направена с приложената справка в съответствие с чл. 26 от ЗРАСРБ за научната област 2.2. История и археология. Изпълнени са показателите от група А и група В с необходимия брой статии и участия в научни конференции.

Написаното до тук води до убеденото ми заключение, че дисертационният труд на Илонка Петрова представлява значимо научно изследване с подчертани приноси моменти. Затова давам своето становище **в полза на избора на Илонка Стоянова Петрова в образователната и научна степен „доктор“** за професионално направление 2.2. История и археология.

28.02.2025 г.

Юри Тодоров